

LOOTUSRINGI JUHT

ÕPILASTE ISETEGEVUSE JA KARSKUSKASVATUSTÖÖ AJAKIRI

Nr. 3

5. märtsil 1935

VII aastakäik

VÄLJAANDJA: EESTI ÕPETAJATE LIIT.

Tegev toimetaja P. Kohtitsky. Toimetuse liige J. Elango. Vastutav toimetaja H. Roos.

Ilmub koolitöö kuudel, neli korda õppeaastas. Maksab aastas 50 senti.

Toimetus ja talitus: Tallinn, V. Karja 12, krt. 2. Telefon 458-52.

Juhiseid IX võistluskirjutuseks.

Vastavalt E. Õpetajate Liidu Karskuskasvatustoimkonna otsusele toimub IX võistluskirjutus pühapäeval, 24. märtsil s. a. Koolidele on jäetud vabadsus võistlustöö korraldada ka päev varem, s. o. laupäeval, 23. märtsil, pärast koolitööd, kui õpilaste kogunemine pühapäeval osutub raskeks. Üldiselt on aga toimkond arvamusel, et soovitamaks oleks töö korraldada ühtaegu — 24. märtsil, sest õpilastesse mõjub meeliülendavalt teadmine, et üle riigi sel päeval tuhandeid noori andub ühisele tööle, kuna pühapäev ka soodsam selleks on kui harilik koolipäev.

Käesolevas „Lootusringi Juhis“ on avaldatud teemad ja küsimused, millele tuleb võistlustöös vastata. Küsimuste sisu ei tee korraldajad õpilastele teatavaks enne, kui just võistluskirjutuse päeval. Teemad võib aga ka paar päeva enne võistluskirjutust õpilastele avaldada, kui seda kohal soovitavaks peetakse.

Väga piiratud eelarve juures ei saa Toimkond sel aastal saata õpilastele küsimuslehti, nagu see oli eelmistel aastatel. Seepärast palume korraldajaid etteütluste, klassitahvliitele kirjutamise või paljudumiste teel küsimused võistluskirjutusest osavõtjatele teatavaks teha.

Olude kohaselt tuleks küsimused ka muuta või lihtsustada, erinevalt maa või linna seisukohalt.

Paber kirjutamiseks võetagu mõlemas rühmas hariliku vihulehe suuruselt kokku murtult, nooremis rühmas kaks lehte (pool kantsleipoonat), vanemas — neli lehte; neile vihuna ühendatud lehtedele mahutatagu kogu töö. Paberi ühine mõõt tööde läbivaatamisel on väga tähtis, mispärast palutakse seda arvestada. Tööd tuleb kirjutada tingimata tindiga. Juba eelmisel päeval hoiatatagu õpilasi, et nad varustuksid õigemöödulise paberiga ja kirjutusabinõudega. Paberi parempoolne äär esimesel leheküljel tuleb jätta tühi ja k s 4—5 sentimeetri laiuseks, et jätta ruumi hind ja märkuste jaoks.

Võistlejad andku kõigile küsimusile lühikesed vastused, mis olgu selged ja tabavad. Ei saa aga märkimata jätta, et liigne lühisus pole ka soovitav, kuna siis lapsed ei saa seda väljendada, mis neil ütelda oleks, töö muutub kuivaks ja kaotab oma kasvatava mõtte. Iga iseseisev vastus olgu küsimuse numbriga märgitud ja alaku uue järguna. Kirjutamine peab toimuma muidugi täiesti iseseisvalt, mida korraldajail töö alul

juba mõjuvalt tuleb selgitada. Kirjutamise aja lõpul kogub korraldaja kõik tööd ja õpilased vabanevad kojuminekuks.

Kirjutistes märgib korraldaja sisulised vead vastavale kohale lainelise punase joonega, peale selle aga veel eriti iseloomulikud kohad, mis pakuvad erilist huvi kas oma õnnestumisega või ebaõnnestumisega, vasemale paberi äärele punase vertikaalse joonega rea (ridade) ette. Liidus puudub võimalus tuhandeisse tšisse sisuliselt süveneda, vertikaaljoonelised, märkustetegija poolt hoolikalt valitud üksikut iseloomustavad kohad võimaldavad aga kiire ja kokkuvõtliku ülevaate saada töist üldiselt, iga üksiku kooli mõne iseloomulikuma märke abil. Mingisuguseid parandusi (keelelisi, stiililisi jne.) ei ole vaja teha.

Igale tööle märgib korraldaja oma hinde üles paremale poole, töö algusse, tarvitades sõnu: hea, rahuldav, nõrk. Tööd tuleb hinnata sisuliselt, jättes arvestamata kirjavead, võttes võrdluseks ühekorraga kõik ühe rühma tööd. Et osavõtjate arv üle riigi õige suur, siis on keskkohas võimatu hinnata töid sisuliselt, eriti aga võrrelda neid, mis võib tuua juhulisi eksimusi ja tunduda osavõtjatele ülekohtusena. Seepärast palub E. Õpetajate Liidu Karskuskasvatustoimkond kohapealseid korraldajaid (üksikut õpetajat või selleks moodustatud toimkondi) toimetada väga hoolsalt hindamist ja kummagi rühma kõige paremate, auhinna vääriliseks arvatavate tööde hinde juurde (hinde alla, töö alul, ülimalisel parempoolsel äärel) märkida: „Auhinna vääriline!“ Siin tuleb lootusringi vanemal ja õpetajail ka märkida, kui mõni õpilane eriti silmapaistev olnud oma üldise tublidusega ja karskusmeelsusega; see tuleks mõne selgitava sõnaga eelmisele ülalnimetatud hindele juurde lisada. Samuti tuleb hinde all märkida need vastuste numbrid, kui olid tehtud töös vertikaaljoonelised kriipsutused vasemal äärel, see on — kohad, mis eriti iseloomulikuks peeti.

Kõik ülalnimetatud märkused tehtagu punase tindiga ja töö alguses, parempoolsel paberi äärel, töö esimesel leheküljel.

Osavõtjate tööd tuleb paigutada mõlemas rühmas eraldi kindlasse järjekorda, alates kõige paremast ja lõpetades nõrgematega, numbrdades kirjatööd selles järjekorras ja kandes samas järje-

korras aruandelehele. Korraldajaid palutakse seda korraldust täpsalt täita, sest sellest oleneb täiel määral auhindade määramine. Tööd tuleb järjekorranumbri järgi koondada kummaski rühmas eraldi kaanikute vahele ja siis ühisesse kooli nime kandvasse kaanikusse.

Käesoleval aastal on lisaks küsimustele vastamiseks võistluskirjutuse päeval veel kirjandid, mis võib anda õpilastele ka koduseks tööks paar päeva enne üldist võistluskirjutust.

Kirjandite kirjutamiseks tarvitatakse jooneta kirjapaberit, mis vihulehe suuruselt kokku murtud. Kirjandid antakse ära ühes vastustega võistluskirjutuse päeval ühiste kaunistatud kaante vahel. Kirjandil peab olema ülemisel parempoolsel nurgal, töö alul: õpilase nimi, klass, vanadus, kooli nimi ja kirjutamise aeg. Sinna alla kirjutab kohapealne hindaja punase tindiga hinde ja vajalikud märkused nagu võistluskirjutise lehelgi.

Aruandelehtedel, mis koostatakse alamal antud eeskujul, tuleb märkida juurde kas noorem või vanem rühm. Nimed kirjutatagu aruandelehele täpselt, selgesti ja kergestiloetavalt, et Liidus auhindade määramisel ja kirjutamisel ei juhtuks vigu (eriti selgesti kirjutada tähed: o, a; n, u; v, r).

Aruandelehe ette vastavasse kohta märgitagu õiges järjekorras kõige esiti kooli nimi (mitte valla nime ette kirjutada kooli nimele!), siis alles vald, maakond ja aadress.

Aruandelehel märgitagu õpilase nime järele vastavasse kohta kõik raamatud, mis õpilane varem auhinnaks juba saanud; eriti tähtis on see nõue nende suhtes, kes hinnatud auhinna väärilisteks. Aruandelehel peavad õpilase nime juures olema kõik need hinded ja märkused, mis on võistlustöö või kirjandi ülemisel parempoolsel äärel. Kui kool esimest korda võtab osa võistluskirjutusest, siis tuleb see aruandelehtedel märkida kohal, kus muidu märgitakse auhinnaks saadud raamatud, sõnadega: „I korda“.

Aruandelehed olgu alla kirjutatud korraldajate poolt.

Auhinnasaajate kandidaate võiks ette näha ja märkida kummaski rühmas, heade (ja rahuldavate) hulgas kõige rohkem kuni 20% osavõtjast, nende hulgast valib siis E. O. Liidu Karskuskasvatustoimikond auhinnasaajad aruandelehel (ja kirjatööde koondamisel) antud numbrilises järjekorras. Suurema arvu kandidaatide esitamine võib tekitada ainult segadusi ja mõnigi õpilane võib jääda auhinnata, keda muidu oleks arvatud auhinna vääriliseks. Ka ei tule arvata, et esitatud 20% kõik saavad auhinnad; auhindade määramine sünnib antud järjekorras nende 20% piires, kuna lõplik arv oleneb K.-toimikonna kasutada olevaist summadest. Klassid rühmas on segamini, küll aga on soovitatav, et korraldajad näeksid ette mõne auhinnasaajate kandidaadi igast klassist poeg- ja tütarlaste hulgast, neid selleks nimestiku etteotsa soovitavas järjekorras paigutades, muidugi niipalju kui lubab seda töö väärtus ja õpilase tublidus. Võetagu eriti tõsiselt kohtadel auhinnasaajate kandidaate,

järjekorda, sest K.-tomikond omalt poolt selles järjekorras harilikult muudatusi ei suuda teha ning võtab kindlas numbrilises järjekorras võimaliku arvu auhinnasaajaid mõlemast rühmast eraldi.

Kõik võistlustööd ühes aruandelehtedega tuleb saata võimalikult ühe nädala jooksul peale kirjutamist, hiljemalt aga 14. aprilliks, Eesti Õpetajate Liidu Karskuskasvatustoimikonnale Tallinna, V. Karja 12, krt. 2. Töid, kui neile erilist kaaskirja juurde pole lisatud, võib saata harilikult ristpaelasaadetisena käsikirjade tariifiga: esimene 50 g — 10 senti, iga järgmine 50 g või selle osa — 2 s. Erilist kaaskirja vaja ei ole, kui aruandelehtedel on tehtud kõik nõutavad märkused ja muud vajalised lisandused.

Koolidele võiks soovitada teha tööd ette enne ärasaatmist võimalikke kokkuvõtteid või vajalikke väljakirjutusi, mis oleks huvitavad kooli arhiivile.

Vajalik on ka, et aruandelehtedest tehtakse ära kirjad koolile, mis üldse soovitav, eriti tarvilik aga sel aastal.

Kõik kokkutulnud kirjutised vaadatakse üldiselt Liidus läbi, eriti aga punase vertikaalse joonega lehe vasemal äärel märgitud kohad. Selle töö aluseks on aruandelehed, mis peavad andma täieliku ülevaate võistlustöist ja juhtima tähelepanu, mis vaja leida tuhandete hulgest.

Auhindu määratakse toimikonna aineline võimaluse kohaselt ning aruandelehes antud järjekorras.

Oleks soovitav, et auhindade arv saaks suurem, kuid E. O. Liidu käsutuses olevad summad teevad selleks raskusi, sest mälestuslehtede jt. trükitööde valmistamine ning postikulud nõuavad suure osa summadest. Seepärast E. Õpetajate Liidu Karskuskasvatustoimikond palub koole, kes leiavad võimaluse, rahas või raamatutes (lastekohastes) omalt poolt auhindade arvu suurendamiseks lahkesti abiks olla. Toetus võib õpilastele minna kas nimelise annetisena või üldisel alusel; esimesel korral oleks raamatute märgitud peale üldise sissekirjutise veel, et auhind on N koolilt. Samuti võib anda toetuse kooli soovi kohaselt kas oma koolile lisa-auhinnadena või mõnele teisele koolile. Viimane moodus on eriti huvitav kasvatuslikult, nagu seda läinud aastate kogemused näitasid, kus koolide vahel tekkis sooje sõprussidemeid. Kui siis koolidel leidub selleks võimalus (hoolikogu, lootusringi, kooperatiivi, eraannetajate summad, raamatud), ärgu jäetagu seda palvet täitmata! Saata tuleks toetus E. Õpetajate Liidu Karskuskasvatustoimikonnale hiljemalt 23. aprilliks. Raha saatekirjas tuleb aga selgesti märkida toetuse kasutamise tingimused: kas oma koolile lisa-auhindadeks, teistele koolidele üldiselt või mõnele koolile nimeliselt jne. Kui aga auhindu või lisa-auhindu koduselt kavatsetakse anda, siis teatatagu sellest ülevaate saamiseks samaks ajaks Toimikonnale. Väga soovitav oleks ka aruandelehe ülal paremal nurgal märkida toetuse saatmisest, et vältida arusaamatusi; märkimine tehtagu värviliselt.

Auhinnad ja vastavad mälestused saadetakse kohapealsele korraldajale mai alul; korraldajad annavad kõik mälestuslehed ja saa-

dud auhinnad osavõtjatele edasi, milleks sobivam aeg lootusringide kevadpühal, mis peetakse maikuu, millest teatatakse täiendavalt. „Lootusringi Juhi“ maikuu numbris avaldatakse ülevaade võistluskirjutuse tulemustest, mis soovitav õpilastele avaldada mälestuslehtede ja auhindade jagamise eel.

Et suur osa võistlejast paratamatult peab auhindadest ilma jääma, nende hulgas mitmedki, kes auhinidu väärriksid, siis on väga tarvilik neile teisel teel kõlblat tasu anda. Selleks tuleks koolidel teha enne tööde ja aruandelehtede ärasaatmist kõigist töist klasside järgi hinnanguline kokkuvõtte, kus oleks märgitud õpilaste, kelle tööd olid täiesti head, kelle tööd rahuldavad, kellel aga päris rahuldavad veel ei ole,

kuid tuleval aastal seda võivad olla. Eriti tuleks siis veel märkida neid õpilasi, kes on saavutanud edu oma iseloomu kujundamisel üldises tubliduses. Siis võiks lühidalt põhjendada võistlustöö mõtet — eluks vajalikkude harjumuste, teadmuste ja veenete omandamist, kus ei taotelda ainelisi sihte ega võeta tööst osa tasu pärast. Ilusa mälestisena ühisest aate-tööst hinnatagu mälestuslehti. Peale selle on soovitav põhjendada üksikuile auhindade määramist. See ettekanne-kokkuvõtte peaks toimuma pidulikult enne mälestuslehtede ja auhindade jagamist, selle võiks esitada E. O. L. nimel ja ta peaks väärrikalt lõpetama võistluskirjutuse pedagoogilise ülesande.

E. Õp. Liidu
Karskuskasvatustoimkond.

Eesti Õpetajate Liidu Karskuskasvatustoimkonna IX laste võistlusõping 1935. a.

A. Kirjandite teemad.

Nooremale rühmale — „Üks ilus matkamälestus“.

Vanemale rühmale — „Mis teeks mu kodukoha (kodulinna) kaunimaks.“

B. Küsimusi vastamiseks.

Nooremale rühmale on vastamiseks ainult rasvase trükikirjaga küsimused (18), vanemale rühmale — kõik küsimused (25).

1. 1. Minu ees- ja perekonnanimi on:
2. 2. Minu vanus praegu on:
3. 3. Klass, kus õpin, on:
4. 4. Meie kooli nimetatakse järgmiselt:
5. 5. Meie kool asub (vald, alev, linn):
6. 6. Minu aadress tuleb täpselt järgmiselt kirjutada:
7. 7. Minu kauge sõbra aadress tuleb täpselt järgmiselt kirjutada:
8. 8. Meie ringi nimi on:
Ringi juhatuses on:
9. Meie ringi ülesanne on:
10. Meie kooli nimi on järgmiselt tekkinud:
11. Meie valla, alevi, linna nimi on:
Tema ülesandeks on:
12. 9. Meie maakonna nimi on:
See nimi tähendab:
13. 10. Meie valla-, alevivanemaks, linnapeaks on praegu:
Tema ülesandeks on:
14. Meie maakonnast, linnast on võrsunud järgmised tähtsad isikud:
Nad on tähtsad sellepärast, et ...
15. 11. Meie ümbruses tarvitatakse kõige rohkem järgmisi eestipäraseid isikunimesid:
16. Suureks saades astuksin kohe järgmise seltsi liikmeks:
Seda teeksin sellepärast, et ...
17. 12. Oma kodu lähedusest olen leidnud järgmisi metsikuid lilli:
18. 13. Oma kodu lähedusest olen leidnud järgmisi puid ja põõsaid:
19. 14. Tunnen järgmisi aialilli:
20. 15. Tunnen järgmisi rändlinde:
Meil kooli- või koduaia pinnase all ühe meetri sügavusel asub ...
22. 16. Oma sõbrale, kes kaugel elab, näitaksin oma kodu ümbruses järgmist kohta:
Seda teeksin sellepärast, et ...
23. Kodukoha tundmaõppimiseks olen saanud juhatus peale õpetaja veel (kellelt või kust) ...
24. 17. Lootusringi tänavune õping meeldis või ei meeldinud mulle sellepärast, et ...
25. 18. Olen varem võtnud osa (mitmest?) õpingust ja saanud auhinnaks järgmised raamatud:

(Koht, aeg.)

(Allkiri.)

Aruandelehed

palub Toimkond sel aastal koolidel koostada, kuna meil puudub võimalus neid trükida. Koostamisel palume täpselt kinni pidada järgnevast eeskujust ja paberi kaustast. Paberiks võetagu harilikku kantseleipaberi leht (23×37 sm), iga rühma jaoks eraldi. Lineeritagu järgmiselt:

Laste IX võistlusõping 1935. a.

(Kooli nimi, asukoht, maakond, täielik aadress)

..... rühm. Osavõtjaid: p., t., kokku õpilast.

Järje nr.	Ees- ja perekonnanimi	Klass	Vanadus	Töö hinnang	Erilised märkused auhindamiseks	Missugused raamatud (lüh. nimed) varem auhinnaks saanud (kõik)	Märkusi
1							
2							
3							
4							
jne.							

(Hindajate allkirjad)

Kes on süüdlane?

Hiina muinasjutt.

Läksid kord kümme talupoega üle põllu. Nad tahtsid raske pikke eest põgeneda ja pugesis pooleldi kokkuvajunud templisse. Pikne tuli kiiresti lähemale, ümberringi õhk värises. Üks välk keerles otse ümber templi.

Talupojad ehmusid ja mõtlesid, et nende seas peab üks süüdlane olema, keda välk tahab tabada. Süüdlase leidmiseks asetasi nad oma õlgkübarad ukse ette ja otsustasid, et see peab saatusele alistuma, kelle kübara tuul ära kannab.

Vaevalt olid kübarad välja asetatud, kui tuul ühe ära kandis. Ilma kaastundeta lükkasid teised ka kübara omaniku uksest välja. Kui väljatõugatu uksest lahkunud oli, ringles uuesti välk ja lõi raginal otse templisse.

Väljatõugatu oli olnud ainuke õige, seepärast pikne ennem maja hoidiski. Nii pidid üheksa oma kõvasüdamlikkust eluga tasuma.

(„Jugendrotkreuz“, 1932.)

ASUTAKSE RAHVANOORSOO KARSKUSTÖÖLE VÕITMISELE.

Rahvanoorsoo kasvatustööks organiseerimise küsimus oli arutusel viimasel noorsookarskuskongressil ja samuti Eesti Karskusliidu instruktorite ja -nõunike nõupidamisel, kus otsustati asuda senisest agaramalt tegevusse. Moodustati selle ala juhtimiseks E. Noorsoo Karskusliidu juurde rahvanoorsoo organiseerimistoimkond üliõpil. O. Ibiuse juhtimisel ja lepitati kokku koostööks E. Noorsoo Karskusliidu ja E. Karskusliidu tegelaste vahel. Tahetakse panna rõhku eeskätt lootusringide vilistlaskogude ja noorte karskustoimkondade asutamise ja instrueerimisele.

TOIMETUSELE SAADETUD KIRJANDUST.

„Aed“ nr. 1, 2.

„Loodusevaatleja“ nr. 1.

„Eesti Noorte Punane Rist“ nr. 5, 6.

„Eesti Spordileht“ nr. 1, 2.

„Külvaja“ nr. 1—2.

„Arens“ nr. 1—2.